

PÄÄKIRJOITUS

Syksyn sävel

Psalmia 118 voisi pitää Kulmakivi-lehden nimikkopsalmina. Psalmissa puhutaan nimittäin kulmakivestä, kivistä, jonka rakentajat hylkäsivät. Tiedämme Uuden testamentin kertomuksista (Mark. 12:10–11), että psalmi 118, Hallel-psalmien päätös ja kohokohta, puhuu Jeesuksesta, Messiaasta.

Koko psalmi on kuin STI:n ohjelmajulistus. Se on Herraa ylistävä psalmi, jossa meitä kehoitetaan kiittämään Herraa, julistamaan Hänen armoaan, turvaamaan Herraan, koska on ”parempi turvata Herraan kuin luottaa ihmisten apuun.”

Tiedämme, että Herramme veisasi kiitosvirren (Psalmi 113–118), kun hän viimeisen kerran ennen kuolemaansa söi pääsiäisaterian opetuslastensa kanssa.

Mutta mitä psalmi puhuu sävelistä? Mielessäni on erityisesti psalmin 14 jae: ”Herra on minun väkeni ja voimani. Hän pelasti minut.”

Herrasta sanotaan, että Hän on minun väkeni ja voimani, ”väkevyyteni ja ylistysvirtteni” (hepreaksi *oz* ja *zimra*) sanottiin vanhassa käänöksessä. Molemmat sanat voivat tarkoittaa voimaa, vahvuutta, väkevyyttä. Mutta jälkimmäinen sana, *zimra*, tarkoittaa melodiaa tai virttä. Jos soiteetaan instrumentilla, syntyy melodia; jos lauletaan, syntyy laulu tai virsi.

Kun professori **Raija Sollamo** hiljattain siirtyi eläkkeelle, hänestä julkaistiin Kotimaa-lehdessä haastattelu. Siinä professori Sollamo kertoi vuosistaan ja elä-

mäntyöstään teologisessa tiedekunnassa. Kertoessaan teologisen tiedekunnan opetuksesta Raija Sollamo sanoo: ”Kirkon pitäisi luottaa kriittiseen raamatuntutkimukseen.” Sitten hän jatkaa: ”Jos kirkko katsoo pitkällä tähtäyksellä eteensä, sen kannattaa kuitenkin luottaa teologisten tiedekuntien eksegetiikan opetukseen, eikä esim. Suomen teologisen instituutin opetukseen. Sen antama opetus haittaa meidän työtämme, koska se on niin toisenlaista.”

Toisenlaista teologiaa

Joku saattaa pitää Raija Sollamon sanoja masentavina STI:n näkökulmasta, mutta asian voi nähdä aivan toisin. Kannattaa heti alkuun sanoa, ettei STI pidä itseään teologisen tiedekunnan varsinaisena vaihtoehtona. STI:ssäkin arvostamme teologisen tiedekunnan työtä, vaikkamme iloitse aivan kaikesta.

Mutta toisaalta uskallan sanoa, että eläkkeelle siirtyneen professorin sanoissa on myös hyvä viesti. En halua millään tavalla olla kenellekään tai millekään haitaksi enkä aiheuttaa kenellekään mielihäpeää. Mutta toivon todellakin, että STI:n antama opetus olisi joiltakin osin ”toisenlaista”. Toivon myös, ettei kirkko sokeasti luottaisi yliopiston raamatuntutkimukseen. Silloinhan pitäisi huolehtia siitä, että opista saataisiin säännöllisin väliajoin päivitetty versio, koska vanha versio

on auttamattomasti vanhentunut.

Teologian opiskelijan tulevassa, varsinaisessa tehtävässä ylikriittisestä raamatuntutkimuksesta on vain vähän apua. Kieltämättä teologin pitää tuntea Raamatun tekstit hyvin monipuolisesti. Mutta jos tekstin varsinainen ”melodia” jää pois, puuttuu kaikki oleellinen.

Kenestä kirjoitukset puhuvat?

Apostolien tekojen 8. luvussa kerrotaan etiopialaisesta hoviherrasta, maailmanmatkaajasta, joka yksinäisyydessään luki profeetta Jesajan kirjaa. Siinä kerrotaan hänen ymmärtäneen, että tekstin kriittinen tutkiminen ei riittänyt. Hän esitti kysymyksen, johon eri teologeilla on erilainen vastaus: ”Voisitko sanoa, kenestä profeetta puhuu, itsestäänkö vai jostakin toisesta?” Filippus ei – onneksi – ollut kriittisen raamatuntutkimuksen edustaja. Kun Luukas kertoo, että ”Filippus rupesi puhumaan, aloitti tuosta kirjoitusten kohdasta ja julisti miehelle evankeliumia Jeesuksesta” (Ap. t. 8:35), kriittinen VT:n tutkija olisi ilmeisesti saanut sydänkohtauksen. Miten profeetta Jesajan sanat liittyvät Jeesukseen?

Mutta Filippus oli oikea teologi. Hän ei ilmeisesti kertonut kaikkea tuosta kohdasta, esimerkiksi sitä, miten ensimmäiset kuulijat käsittivät tuon kohdan. Hän kertoi oleellisen. Hän paljasti tekstin varsinaisen ”melodian”, Kristuksen.

Myös Psalmi kertoo Messiaasta eli Kristuksesta, kulmakivestä, ja psalmin kohokohta on Hoosianna-hymnin ”siunattu olkoon Hän, joka tulee Herran nimeen”, tai ”siunattu Hän, joka tulee Herran nimellä”, siis jonka nimi on Herra.

Niinpä voidaan sanoa, että psalmin sanat ”Herra on minun voimani ja melodiani, säveleni” on raamatuntutkimisen varsinaisen sanoma.

Psalminkirjoittaja jatkaa sanomalla, että Hän (Herra) tuli minulle pelastajaksi (vanha käänös). ”Pelastaja” tarkoittaa oikeastaan käännettynä samaa kuin ”Jeesus”. Nykysuomeksi se tarkoittaa: Hän pelasti minut. Psalmi ei ole vain vanha dokumentti, joka kertoo temppelein jumalanpalveluksesta. Sen sanoma on pelastuksen sanoma.

Psalmin tunnustus ja varsinainen tar koitus on viestittää, että Herra on minun voimani ja säveleni, Hän, Jeesus, on minulle pelastus tai pelastaja.

Työnäyn perustus on Kristuksessa

STI ei voi elää muita kritisoimalla. Tehtävämme ei ole häiritä tai haitata ketään. Opetuksen tarkoituksena ei ole liittää tekstiin sellaista, mitä ei tekstissä jo ole. Kysymys ei ole hurskaasta raamatuntutkimisesta vaan asiallisesta raamattukritiikistä. Mutta Raamatun tutkijalle hurskaus tulee väkisin eteen. Myös tässä psalmissa näkyy selvästi, mistä psalminkirjoittaja kirjoittaa, kenestä hän laulaa.

Psalmin sanat ovat STI:n koko toiminnan perussävel. Herra on minun melodiani, säveleni, sävelmäni, lauluni.

STI täyttää joulukuun lopussa 20 vuotta. On suorastaan ihme, että Suomen teologinen instituutti on pystyssä. Te olette tehneet sen mahdolliseksi rukoilemalla, lahjoittamalla ja auttamalla meitä monin tavoin.

Toivon että jokainen opiskelija, jatko-opiskelija ja työn ystävä huomaisi, että myös alkavan syksyn sävel on Jeesus.

*16.10.2007
Henrik Perret*